

MAMMA KOM HEM

Drama i en akt
(och två blinkningar)

© Matts Göransson
Grevgatan 65
114 59 STOCKHOLM
Tfn 070-625 89 98

Akt 2 i Trilogin:

BARNET SOM SVIKER, MAMMA KOM HEM, DET UPPREPADE TVÅNGET

Malin är en tjugofemårig ekonomijournalist, sambo med en jämnårig kille på Kungsholmen i Stockholms innerstad. Hon syns som reporter ibland i teve. Hennes föräldrar separerade efter en vårdnadsstrid när hon var tio år. Mamman fick ensam vårdnad om henne. Kontakten med pappan bröts då helt. Hon får en inbjudan av sin mamma

Katarina att besöka henne i Australien, där hon lever, omgift med en man som liksom hon själv är psykolog. Katarina är snart femtio år, modemedveten och vältrimmad kroppsligt.

Introduktion: Malin har fått en flygbiljett av sin mamma Katarina. De möts på en flygplats i gryningen, för att ta ett plan till Australien, där Katarina numera arbetar. Malin har inte träffat sin mamma på flera år, men haft flitig kontakt med henne per telefon. Allra helst vill hon att Katarina flyger med henne hem till Stockholm istället, och har därför gömt en biljett åt Katarina i fickan.

Har Malin på förhand bestämt, att hon under inga omständigheter följer med Katarina, och i så fall varför? För Katarina väntar en överraskning...

SCEN 1 (första blinkningen)

(På taket till avgångshallen, som ligger bredvid en mindre flygplats i mellaneuropa. Där finns en uteservering. Det är maj månad, i gryningen, en halvtimme innan flygtrafiken startar. Solen är på väg upp på en molnfri himmel. Genom höga plexiglasrutor syns landningsbanorna. Vid ett kafébord intill en av väggarna sitter Malin och äter frukost. Katarina kommer in, moderiktigt sommarklädd. Bara enstaka människor syns vid de övriga borden.)

KATARINA

Så underbart att se dig igen, Malin. Jag gillar inte att prata i telefonen: Det spelar ingen roll hur många gånger jag ringer. Inget går upp mot, att hålla om dig på riktigt.

MALIN

Men snälla mamma, lugna ner dig. Jag är inte någon av dina patienter, som väntar på en svindyr terapistund. (De skrattar, Malin tuggar snabbt färdigt och reser sig. De kramas, Malin kollar in hennes utseende.) Du är jättefin, var har du köpt din klänning?

KATARINA

Den är inte så dyr som den ser ut. Men du är mycket elegantare när du är i teve. Jag och min man brukar se på dig. Vi kan få in flera hundra kanaler från hela världen... Jag brukar titta på dig i alla fall, så ofta jag kan. (De sätter sig. Katarina beställer kaffe.)

MALIN

Jag är inte så modeintresserad som du, mamma. Kanal tretton är en pytteliten privatkanal. Jag jobbar bara extra där. Vi har en tjej som väljer kläder åt oss, när vi ska in i rutan. Jag har bara ett par minuter i veckan, så jag bryr mig inte så mycket. Det är inte meningen, att folk ska lägga märke till hur jag ser ut... när jag rapporterar om ekonominyheterna.

KATARINA

Men din sambo då? Tycker inte han att det är mysigt om du klär upp dig? (Hon får sitt kaffe.) Har du sovit gott? Hade de bra sängar på flygplatshotellet? Åh, så härligt att få ha dig hemma hos mig, en hel vecka. Jag är så otålig, att jag knappt kan vänta på flyget... Åtta timmar, sedan är vi hemma. (Hon dricker.) Jag måste visa dig vad jag köpte i London.

MALIN

Jag glömde tacka dig för flygbiljetterna, mamma. Och för att du betalade mitt hotellrum.

KATARINA

Det var så lite... Vi har annat att prata om. Var det inte fem år sedan vi träffades i Stockholm? En evighet känns det som, och ändå som igår. Vi har så mycket gemensamt...en hel värld tillsammans. Min stora söta flicka. Jag är glad för din skull: Du har det bra!

MALIN

Jovisst har jag det. Men livet står inte stilla. (Hon tuggar långsamt på en bit smörgås.) Jag och min kille... vi funderar på att skaffa barn. Då skulle du bli mormor.

KATARINA

Kan jag inte få välja? Du vet att jag är van vid det. (Malin spärrar upp ögonen, ler.) Men du är mitt enda barn. Så mormor får det bli.

MALIN

Skoja inte, mamma. Det är allvar för mig. Jag vet inte var jag står. Min kropp kanske inte håller. Jag menar: ovissheten om jag kan ta hand om ett barn: Det gör att jag känner för att prova.

KATARINA

Visst kan du föda barn, min älskling, och bli en strålande mamma. Man föds in i den rollen, under graviditeten. Du kommer klara det lätt... allt jag hade svårt med.

MALIN

Jag är rädd för hur min kropp förändras. Hur ont det gör. Jag vill inte spricka, när jag föder. Som jag läst att en del kvinnor gör.

KATARINA

Det finns en smärta i alla lyckliga förändringar... Men din pojkvän... är han rätt man för dig? Jag vet inte mycket om honom, eftersom vi aldrig träffats. Blir han en bra pappa?

MALIN

Vi har bott ihop i fem år. Ända sedan du och jag träffades senast, mamma. Och allting är toppen. Han har... han har aldrig gjort mig något ont. Jag är jättelycklig. Men om det händer något mellan oss: Jag vill inte bli ensam.

KATARINA

Jag klarade mig bra, eller hur? Jag tog hand om dig, och jag var ensam. Det var inte lätt... att kämpa mot tiden varenda dag. Vi levde tillsammans du och jag. Och det vill jag inte vara utan. Nu är jag oberoende, och har en underbar man, som du bara måste träffa. Ikväll är vi hemma i Sidney.

MALIN

Men jag undrar vad min pappa gör. Jag vet ingenting om honom, sedan du och han skildes.

KATARINA

Är det sant? Har du verkligen inte träffat honom? Jag tog för givet att du hade gjort det.

MALIN

Så du vet att pappa lever... Du som är psykolog, mamma: Du sa att positiva förändringar kan göra ont... När jag ser folk som går omkring på gatorna och knuffas. Och barnvagnarna som är i vägen. Då undrar jag i alla fall, om det kommer att fungera för mig.

KATARINA

(Hon tittar på klockan.) Om trettio minuter börjar incheckningen. (Hon reser sig, ser upp mot den molnfria himlen och ut över flygplatsen.)

MALIN

(Hon skrattar, ser Katarinas klocka.) Du är modegalen, mamma: Det är samma märke på din klocka, som på din klänning.

KATARINA

Jag passade på att köpa den, när jag ändå var i London... på vägen hit. Inte trodde jag att du var så uppmärksam, Malin. Och medveten!

MALIN

(Hon skrattar.) Jag jobbar ju med ekonomi. Det vore väl konstigt, om jag inte lärt mig känna igen olika märken: Jag kollar in allt, som du.

KATARINA

Om du vill, kan du vara stolt över mig. För att jag har råd. Det stannar i familjen. Du kan få klockan. Här, prova om den passar dig. (Hon tar av och ger klockan till Malin.)

MALIN

Vad läcker den är. Så nått... men den känns ändå tung. (Hon ler.) Den passar inte mig. (Hon rör armen.) Priset på klockan verkar mindre, när jag märker hur mycket den väger...

KATARINA

Så tänker inte jag. Du får den med dig... när du åker hem. Jag har en annan.

MALIN

Bli inte irriterad, mamma. Jag menade inte att vara elak. (Hon ger tillbaka klockan.) Tack så mycket, förresten.

KATARINA

Var inte orolig. Jag förstår dig mer än du tror. Men den här klockan kan du inte ha på dig i teve. Det skulle tittarna se. Och sådant gillar de inte.

MALIN

Jag tänker inte sitta framför kameran med en pryl som visar vem jag inte är: Min lön som ekonomijournalist är inte särskilt hög, om du trodde det...

KATARINA

Bra att du förstår mig: Vi tar aldrig några onödiga risker, du och jag. Vi utmanar inte de som är runt omkring oss, i onödan.

MALIN

(Hon granskar Katarina.) Vad säger dina patienter, när du glider in, som du ser ut?

KATARINA

Mina arbetskläder är ett par jeans och en enfärgad blus. Och ett par bekväma skor. Det förstår du väl. En karl som jag behandlar för hans tvångstankar... om hans hustrus otrohet... han undrade till och med... varför jag inte har kläder som passar min personlighet bättre.

MALIN

Men mamma, varför flyttade du till Australien? Du kunde ha jobbat kvar hemma. Australien är så långt bort för mig. Mamma kom hem. Jag vill att du flyttar tillbaka till Sverige igen!

KATARINA

Kärleken kan ingen styra över, tack och lov. Det vet du väl! Du sårar mig: minns du inte att jag var på semester i Australien? Och att det var där jag träffade min man. Jag seglade med mina väninnor... vid stora Barriärrevet.

MALIN

Jag minns när pappa och jag var ute med båten, när jag var liten. Vi var längst ute bland öarna. Pappa fiskade, och jag hoppade omkring på klipporna. Det fanns några ejdrar som höll till på vår ö, och gömde sig i skrevorna. De flög inte upp, förrän jag nästan trampade på dem.

KATARINA

Den svenska skärgården... Ja, den är fin. Lite färglös bara. Vi ska snorkla, du och jag. Bland fiskarna i regnbågens färger vid Barriärrevet.

MALIN

En gång hittade jag ett ejderbo, med en nykläckt unge, och en som just spräckt äggskalet. Jag tog upp den som höll på att komma ut, och plockade bort skalbitarna. Jag värmden kladdiga lilla ungen i mina händer, utan att pappa såg vad jag gjorde.

KATARINA

Jag ska lära dig att dyka. När vi kommer hem. Och du har bott in dig. Det finns mer färger än du kan föreställa dig, på alla fiskarna runt barriärrevet. Jag lovar att du får uppleva mera under vattnet, hemma hos mig... än vad du någonsin kan vara med om på land.

MALIN

Den gången när jag höll fågelungen i mina händer... jag kände hur allt kunde bero på mig. Jag la ner den i boet bredvid den andra ungen som pep. Och så upptäckte jag att pappas båt slitit sig, och drev iväg. Jag blev så livrädd, att jag skrattade... när pappa sprang och kastade sig i, med kläderna på, och simmade efter den. Och när han fått tag i båten och kom tillbaka, stod jag bara där och skrattade... För att han kunde ha drunknat.

KATARINA

Vilken tur det är då: Alla saker som du inte kommer ihåg... det är de som påverkar dig mest.

MALIN

Du är så kall... och så varm, mamma! När ska du kunna lyssna, utan förutfattade meningar? Kan du lyssna förutsättningslöst?

KATARINA

Allt har sina förutsättningar: mina patienter, du, den här flygplatsen. (Hon tar en klunk kaffe.) Därför faller jag alltid ner persiennerna i mitt mottagningsrum. Så havet utanför inte ska störa. Därför har jag jeans och en enfärgad tröja. Så de förutfattade meningarna lättare ska komma fram! För då ger patienterna mig... det bästa jag har att jobba med: Allt de inbillar sig! Det hjälper mig att lösa deras problem.

MALIN

Jag känner igen känslan: Ibland längtar jag efter att sitta framför kameran i teve-studion. Och se rätt in i tittarnas ögon. Medan jag läser en text som jag skrivit själv. Ingen kan ändra på vad jag säger. Och allt jag berättar har exakt det slut... som jag bestämt.

KATARINA

Det är ingen svaghet. Vi fungerar så lika du och jag, att jag blir full i skratt. Enda skillnaden är, att du tolkar nyheterna. Och skriver ner och läser upp dem. Medan jag leder mina patienter fram till deras egna slutsatser. För att de ska förstå, att det inte är mig... inte mina värderingar, som de ska tro på.

MALIN

Mamma, visa mig vad du köpte i London! Du har väl råd... med mera än en klocka?

KATARINA

Jag skäms inte, för att jag stannade på vägen hit och handlade lite. När du blev vuxen och klarade dig utan mig: då var det dags för mig att tänka på mig själv. (Hon tar upp ett paket.)

MALIN

Får jag öppna? (Hon gör det.) Den här klänningen kunde jag ha köpt. (Katarina ler.) Det är rätt storlek också, men längden skiljer lite. Att du har samma storlek som jag...

KATARINA

Jag skulle vilja säga, att det är du som har min storlek. (Hon griper Malins händer, Malin ler.) Min älskade dotter, du har så små vita händer.

MALIN

Är det inte mer smickrande för dig, om jag säger att du har min storlek?

KATARINA

Om jag behövde uppmärksamhet på det sättet... Då skulle jag hellre ta åt mig, när professorn på min klinik säger, att jag är den bästa beteende-terapeut han träffat.

MALIN

Men mamma, det är bara en klänning... Pappa behandlade mig med sådan respekt, när jag var liten... att jag glömde att jag var barn. Härligt att du inte gör detsamma! Men en sak är säker, klänningen kommer jag inte i, om jag blir gravid.

KATARINA

Malin, har du problem? Ibland finns det enklare lösningar än du tror: Det är lättare för dig att bli gravid, om du ser till att pappan hälsar på ofta. Han måste göra det... både på morgonen och sedan på kvällen.

MALIN

Nu går du för långt. Du är för närgången. (Hon ler.) Dröjde det länge innan jag kom till? För att pappa inte tyckte om dig tillräckligt mycket. Mamma, har du verkligen hittat lyckan nu?

KATARINA

Visst älskade jag din pappa. Men det spelade ingen roll. Inte på det sättet. Jag var rena frögurkan. Du hade haft många syskon, om jag fått bestämma.

MALIN

Du flyttade ifrån mig, till Australien... till din nye man. Var det för att slippa vintern, och få mera sol? (De skrattar, Katarina omfamnar henne.) Du tänkte först på dig själv, som alla människor gör: Jag var vuxen och därför klarade jag mig... Men du är så bitchig: Älskar han dig mer, eller bättre... än pappa gjorde?

KATARINA

Tror du att jag ligger på rygg, och solar mig jämt? Om jag inte flyttat, hade du och jag kunnat gå på stan och handla... en dag i veckan. Bara du och jag. Men då hade jag inte haft råd, på samma sätt som nu: Jag ska visa dig Sidney. Du får med dig en extra väska med kläder... när du åker hem!

MALIN

Jag har sett fyrverkerierna från Sidney på teve. På nyårsafton. Över vattnet och operahuset... Pappa och jag brukade skjuta raketer på natten, när jag fyllde år. När jag var hos honom.

KATARINA

I februari, när du fyller år. Mitt i vintern? Tvingade han ut dig då?

MALIN

Vi gick ut när det var mörkt: På eftermiddagen. Klockan var inte mycket. Snön var så djup ibland, att den nådde upp till mina knän. Vi valde en kulle eller ett berg som låg i närheten av pappas sommarstuga. Jag fick tända alla raketerna med tändstickor. Jag sa att jag var rädd och inte ville, men det var jag inte. Det var lite farligt. Jag visste att jag borde säga, att jag var rädd. Fastän jag var knottig på hela kroppen. För att det var så spännande och kul!

KATARINA

Det är vansinnigt... att släpa ut en liten flicka mitt i natten på vintern. För att leka med raketer. Hade jag vetat om det, hade jag...

MALIN

Du har gjort allt du kan... allt du kan mot pappa. Därför berättade jag inte en del för dig. När vi tog på oss stövlarna och halsdukarna... och mössorna och jackorna, och gick ut i mörkret: Jag kände mig som om jag seglade på ett isflak i rymden, mot stjärnorna. Bara pappa höll mig kvar.

KATARINA

Han gjorde det för sin egen skull. Och skrämde vettet ur dig, med sina löjliga raketer.

MALIN

Vet du att missnöjet är avundsjukans trosbekännelse? (Hon ser på sina händer.) Förlåt mig. Det är inte jag som har sagt det... Jag läste det någonstans.

KATARINA

Så gammal du har blivit. Jag saknar dina små vita händer, som jag fick hålla i. Som jag tvättade.

MALIN

Mamma, jag är yngre än du någonsin kommer att bli. Min värsta sorg... den är inte att jag tappat bort pappa. Det som gör mest ont att komma ihåg, är den sista stunden jag var med honom. Eftersom jag inte visste att allt tog slut just då.

KATARINA

Jag förstår, att du tror, att du minns... när din pappa plötsligt lämnade dig. Men det gör du inte. Det gör ingen... När han lät dig bli blöt i Kronobergs-parken, när du åkte skridskor, insåg jag vad jag måste göra.

MALIN

Det var underbart att susa omkring på isen! Utan att röra benen. Mina första skridskor... Och sedan ligga i badet och bli varm. Och dricka mjölkchoklad. Var det sista gången jag träffade pappa?

KATARINA

Nej, det var det inte. Gud så trött jag är på honom. Ja, jag vet att din pappa lever... du frågade ju förut. Klart att jag håller reda på att han lever. (Hon packar ner klänningen.) Den tiden som var då, gör mig fortfarande illa. För den tar inte slut. Men alla underbara år, med min man i Australien... den tiden uppväger allt.

MALIN

Om det bara ville vara så... så enkelt som du säger. Jag föddes, och jag kunde inte välja när jag kom till: Vet du att ett lyckligt slut, aldrig kan ta bort helvetet på vägen dit? (De kramas.)

KATARINA

Malin... Jag längtade efter dig, eller hur? (Hon reser sig.) Följ med mig till toaletten nu, det behöver jag! Sedan checkar vi in, på vårt flyg till Australien. (De går.)

SCEN 2 (andra blinkningen)

(På flygplatsens lyxiga vip-toalett. Flygtrafiken har startat. Malin tappar en parfymflaska, som inte går sönder, hon tar upp den från golvet. Genom fönstren, från golv till tak, syns landskapet utanför flygplatsen. Malin och Katarina tvättar händerna.)

MALIN

(Hon småsjunger.) Mamma kom hem, för jag längtar efter dig. Kom innan sommaren är slut, lilla mamma... (Hon böjer sig över handfatet.) Åh, vad den här tvålen luktar starkt: Det luktar hora.

KATARINA

Tyst med dig, Malin! Vi är inte ensamma... det kanske finns flera människor härinne.

MALIN

Varför ska jag gömma mig? Och dölja vem jag är? I vilket syfte? Vem ska jag vara istället?

KATARINA

Du ska inte vara någon annan, än den du är. Men du kan välja... om du ska tala till stängda toalettdörrar eller inte.

MALIN

(Hon öppnar samtliga dörrar, som alla är på glänt.) Tror du att jag tar några risker? När du är närvarande! Jag tappade min parfym... och böjde mig ner och tog upp den. Jag såg in under dörrarna: Det finns inte någon mer här... än du och jag.

KATARINA

Jag använder aldrig parfym, på vardagarna. Det är inte nödvändigt för mig.

MALIN

Lukta på den nu! (Katarina får parfymflaskan, luktar, håller för näsan.) Jag känner alltid med handen... under mina armar... för att kolla om jag är okej. (Hon gör så.) Varenda månad tar jag ett graviditets-test... för att se om jag är med barn. Ja, jag vet att jag är korkad. När han tränger in. Och jag vägrar att ha något skydd. Och han tömmer sig i mig. Jag är så dum...

KATARINA

Kanske är du inte en frögurka, som jag? Min tid är slut, på det området . Men svettningarna som jag fick istället... de har inte gått över. Ibland undrar jag... om det är ren ångest: En ångest som jag fått, för att jag förlorat förmågan att ge liv. (Hon sjunker ihop.) Jag tror att jag måste lägga mig ner ett tag. (Hon lägger sig på en skinnklädd brits vid fönstret.)

MALIN

Kan en man förstå en kvinna? Ser en människa någonsin... ser en människa något annat än skuggor av sin omgivning... och av sig själv?

KATARINA

Det finns män som kan tolka kvinnor... ibland är det så. Som din pappa när du föddes. Han ville verkligen ha dig. Han vakade som en örn över mig. Han satt på en stol framför mitt sköte, och väntade på dig.

MALIN

Men jag är rädd för att männen... Jag tror att de bara vill tömma sin pung. Utan att stanna kvar, för att möta följderna.

KATARINA

Skydda dig då! Din pappa gjorde en sak bra, när du föddes: Han var där och han satt kvar. (Hon genomför antydda födslogester på britsen i det följande.) Åh, så skönt att jag fick sträcka ut mig. Jag fick ett hugg... ett hugg i magen.

MALIN

Hur satt han? (Hon sätter sig vid sidan av Katarina.) Mamma, kan du inte visa mig!

KATARINA

Som du, han satt som du: Han satt vid min sida, när jag födde dig... till en början. Sedan tappade han intresset, för hur jag mådde. Han brydde sig bara om, att vänta på dig.

MALIN

Pappa har berättat att han tog emot mig. När jag kom ut ur dig. Och att jag såg på honom. Han var den första människan jag tittade på. När jag öppnade ögonen.

KATARINA

Han la dig på min mage, och smekte dig. För att du skulle börja se på världen. Men du kunde ha fortsatt blunda... Då hade det ha varit mig, som du upptäckte först. Men jag förstår dig... jag förlåter dig: sådant kan ingen planera.

MALIN

Mamma... "Jag väntade och sträckte fram händerna", berättade pappa: Sköterskorna bestämde sig för, att låta honom vara kvar. När mitt huvud kom fram, rörde han vid mina blöta lockar. Och sedan slank jag ut, kladdig och hal... som alla för tidigt födda.

KATARINA

Du var så liten och spröd. Jag ville hålla i dig, en sista gång... innan Martin klippte av navelsträngen. Och du slutade att vara min... Sedan var du inte en del av mig längre.

MALIN

Sköterskorna tog hand om mig. De bar omkring mig hela natten, har pappa berättat. För att jag skulle hålla mig vid liv. Eftersom jag föddes för tidigt. Pappa sa att han gick hem ensam, senare på kvällen. Under den stjärnklaraste vinterhimlen han sett. (Malin ställer sig upp.)

KATARINA

Kom ihåg, att han tog dig för given. Därför kunde han gå ifrån oss. Och lämna dig och mig på sjukhuset. Det gjorde aldrig jag. Jag hade inte ens den möjligheten! (Hon reser sig.)

MALIN

Du behöll mig för dig själv. Trots att jag kunde ha älskat pappa, för den han är.

KATARINA

Han var inte lämplig att ta ansvar för dig. En gång kom du hem, med blodet rinnande nerför ansiktet, när ni hade varit ute. Då fick jag nog: Han hade gungat dig så vårdslöst, att du höll på att slå ihjäl dig. Ett barn behöver båda sina föräldrar: Det betyder ännu mer, om man lever skilda åt. Men det var han som behövde dig mest, inte tvärt om.

MALIN

Jag fick en hjärnskakning, det är allt jag minns. (Hon räcker över parfymflaskan.) Jag såg att du rynkade på näsan förut: Lukta inte så nära på min parfym, mamma.

KATARINA

(Hon luktar, nicka gillande.) Min pappa, din morfar, var alltid så försiktig. Han lät dig aldrig ta några risker: När vi var ute och hälsade på i hans och mormors hus... En gång klättrade du upp i den största granen på deras tomt. Och satte dig i toppen. Då räddade han dig.

MALIN

Jag ville inte ha maten, som mormor gjort. Det var därför smet jag ut. Maten luktade skit. Jag ville inte äta upp den...

KATARINA

(Hon skrattar.) Malin, du och verkligheten... jag känner igen en typisk efterhandskonstruktion: Det fanns ingenting som du inte ville våga, när du var liten. (Hon luktar än en gång på parfymen.) Den här parfymen passar mig. Vi har samma smak, du och jag. (Hon tar lite parfym.)

MALIN

Okej, okej, men jag hatade din mammas mat! Därför klättrade jag upp i granen, och vägrade komma ner... Egentligen kanske ville jag se, hur huset såg ut uppifrån. Och ängen bredvid. Och jag tänkte att jag kanske kunde se sjön, där morfar hade sin båt.

KATARINA

Min pappa, din morfar... han fick såga ner flera grenar på sin fina gran, för att få upp stegen. Så han kunde rädda dig. (Hon ger tillbaka parfymflaskan.)

MALIN

Vem behöver bli räddad? Inte jag i alla fall! Jag blödde näsblod, när min pappa lät mig gunga så högt som jag ville. Jag skrattade åt dig, när vi kom hem. Och jag hängde på pappas axel, och blodade ner hans rygg, när du skällde på honom.

KATARINA

Du kan inte komma ihåg allt det där. Jag uppfostrade dig ensam. Jag gjorde det själv, för att din pappa lämnat dig.

MALIN

Lämnade han inte dig också? Eller var det så, att du ville att han skulle lämna dig?

KATARINA

Kärleken tog slut mellan din pappa och mig. Jag förlorade förtroendet för honom. Då förklarade han, att om en av oss måste ta hand om dig... Din pappa sa, att det var bäst att du bodde hos honom. Varför har du övergivit mig nu?

MALIN

Får jag känna, hur min parfym luktar på dig. (Hon luktar på Katarinas hals.) Den är billigare och bättre än din... Varför vågar du inte säga hans namn? Din före detta man, och min pappa heter Martin, eller hur?

KATARINA

Han sa... Martin sa, att du skulle få det bättre med honom... för då skulle inte ditt liv bli förstört. Och ditt förhållande till män... Jag förstår, att det kommer som en chock för dig! Därför var jag tvungen att be domstolen om hjälp. För att få ha dig för mig själv. Och senare hade din pappa inget emot det... att jag tog hand om dig ensam... när saken var klar. Jag trodde att du skulle ha det bäst så... till och med idag!

MALIN

Jag träffade pappa en dag i vintras. Det var så fullt med snö på trottoarerna, att det knappt gick att komma fram. Sedan dess har jag inte sett honom mera.

KATARINA

Bra gjort, Malin. Att du har sökt upp Martin... För det var säkert du som tog kontakten.

MALIN

Jag ville vara med pappa, för den han är. Det är samma sak med dig: men det är också helt omöjligt. (Hon luktar sig under armarna.) Jag har alltid mått bra, och jag vet att det är din förtjänst. Men varför blev det så bra?

KATARINA

Du behöver Martin, din pappa. Och han behöver dig. Men kom ihåg, att det måste vara du som bestämmer villkoren. När ni träffas.

MALIN

Jag känner mig fruktansvärt skitig ibland, när jag står i duschen och tvättar mig. På ditt jobb, på din soffa har du alla möjliga patienter... (Hon tvättar sig under armarna.) Varför ser jag inga ränder på min hud..? Jag känner ingenting, när jag skrubbat mig i evighet.

KATARINA

Malin, min älskade dotter: Livet är ingen trasa, som du kan slänga in i tvättmaskinen och köra i sextio grader. Och torktumla... så att det luktar gott efteråt. Mina patienter berättar om sina problem för mig. Sedan är det deras vilja som styr mig. Och vad jag kan göra för dem!

MALIN

(Hon kramar Katarina.) Jag har känt hela tiden, att jag visste vad jag tänkte. Tack vare... att du har berättat det för mig nu. Jag har ingen lust att lämna det land jag är född i.

KATARINA

(Hon sätter sig på en toastol i ett bås, dörren dit är öppen.) Ibland ångrar jag... att jag flyttade till Australien. Jag saknar Stockholm.

MALIN

Menar du istapparna, som brukar falla från hustaken? Det händer varje vinter: En eller annan olycklig människa träffas av isen... och får hål i huvudet.

KATARINA

Malin, du missbrukar våra gemensamma värderingar. Och pratar utan hänsyn!

MALIN

Du tycker det, för att du har blivit en solbränd emigrant. Som inte behöver ha kontakt med vintern längre.

KATARINA

Du är min dotter. Som ska följa med mig hem till Australien. Idag är det första gången vi ses på fem år. Jag blir besviken när du skämmer ut dig. Allt det du säger och gör, blir en spegling av mig! Tror du inte jag kan gråta, som vilken annan mamma som helst... För att jag inte vill se... (Hon gömmer ansiktet i händerna.) ... det sämsta av mig själv hos dig.

MALIN

Vad vill du att jag skall säga, när du sitter och kissar inför öppen ridå?

KATARINA

(Hon ser upp.) Bara du kan se mig. Så jag bryr mig inte. Berätta om dina drömmar... om framtiden. Vad har du för planer, förutom ett ge mig ett barnbarn?

MALIN

Du bor i Australien, det är så pinsamt långt bort, att jag mår illa.

KATARINA

(Hon torkar sig sittande på toalettstolen.) Struntprat. Du är en fri, självständig kvinna. Ingenting hindrar dig. Ingen kan hålla fast dig.

MALIN

Du och pappa måste ha passat bra ihop. Han tyckte om, att visa mig hur spindlarna släpper ut sin tråd, för att fly mot marken... när han höll dem i sin öppna hand.

KATARINA

(Hon lyssnar efter ett svagt ljud.) Nu ropar de ut vårt flyg. Det är dags för oss att hämta bagaget. Och gå till incheckningen.

MALIN

Jag gillade inte... när pappa lekte med spindlarna. Han sa åt mig att ligga ner bland riset bredvid honom. Varenda gång han hittade ett spindelnät i skogen. (Hon målar läpparna, speglar sig.)

KATARINA

Har du ditt bagage i en förvaringsbox? Gör dig i ordning, så vi slipper skynda oss.

MALIN

Jag är snart klar. (Hon speglar sig.) Pappa petade på det tomma spindelnätet med en pinne. Och så sa han till mig: Titta! Nu kommer hon springande... och tror att hon fått ett byte. Spindelhonan gömmer sig bland bladen...

KATARINA

(Hon tvättar händerna, rättar till klädseln framför spegeln.) Det där är ett kontrollbehov han har. Han försöker övertyga sig själv... och dig... om den han vill vara.

MALIN

Spindeln rusade fram mot pinnen som pappa höll i. Men den stannade, när den upptäckte att han lekte med den.

KATARINA

Varför tyckte du att det var obehagligt? När han lurade spindeln...

MALIN

För att pappa borde ha lämnat spindeln ifred. Han trodde, att jag skulle gilla det han visade för mig. Men han hade fel... (Hon är färdig, vänder mot Katarina.) Mamma, du har satt mig i ditt spindelnät. Jag ville inte fastna där.

KATARINA

Du ger mig dåligt samvete. Varför sa du inget? Jag har ju ringt till dig varenda vecka. Vill du verkligen inte... följa med mig till Australien? Och se hur jag har det, hemma hos mig.

MALIN

(Hon böjer ner huvudet.) Du var min vardag. Och det tackar jag dig för. Men borde jag göra det? (Hon tar fram en flaska champagne, sprutöppnar den över handfatet.) Den här flaskan har jag köpt, för att vi skall dela på den. (Hon dricker ur ett glas som stått vid handfatet.)

KATARINA

Du som är så glad åt att se mig! Men du pratar bara om Martin, din pappa, utan att du har tagit ansvar för dina känslor. Är det rättvist mot mig?

MALIN

(Hon ser på Katarina, som knäppt upp alla klänningens mittknappar. Katarina justerar behå och trosor framför spegeln.) Till och med dina underkläder är smakfulla: Gillar din man att se på dig? Är det därför du håller dig i form? (Hon håller upp och dricker i det följande.)

KATARINA

Jag gör allt för min egen skull. Ingen man kan styra mig. Det har min man fattat. Därför är jag lycklig med honom.

MALIN

Gillar han att ligga med dig? Förlåt mig... men morgondagen känns inte som framtiden för mig. Jag vet: jag är alltför närgången...

KATARINA

(Hon stirrar på Malin.) Struntprat är du bra på! Om jag inte vore den jag är, så skulle jag inte svara! Men... javisst, det gör han.

MALIN

Hur tar han dig? Jag kan slå vad om, att du säger åt honom att smiska din rumpa, på morgnarna. När han är som svagast.

KATARINA

Malin, vad är det med dig? Drick inte mera! Du vet lika bra som jag, att en man inte är svagast på morgonen.

MALIN

Du förstår mig så bra, mamma. (Hon skrattar.) Ibland blundar jag, när jag står framför spegeln. För att se mig själv, som jag var igår och kommer att bli i morgon. Jag har inga tankar, inga känslor... Det är som om jag flyger över ett landskap... fritt... jag seglar omkring i en dröm, med armarna utsträckta.

KATARINA

Ingenting blir bättre, för att du gör våld på språket... och sänker din nivå. Min älskade dotter. (Hon knäpper klänningen och försöker ta i Malin.)

MALIN

Jag upprepar bara... vad jag har varit med om. För att det ger mig en känsla av vem jag är.

KATARINA

Jag förstår att du känner dig besviken. (Hon har knäppt klänningen och speglat sig klart.) I Australien, hemma hos mig, finns det stora öknar. Men det finns liv där. (Malin ruskar på huvudet.) Tror du mig inte? Du vet lika bra som jag... att om öknen får vatten, så blommar den.

MALIN

Vilken ställning föredrar din man? Har du frågat honom? Jag menar när ni ligger med varandra.

KATARINA

Malin, jag orkar inte, jag har fortfarande ont i magen. Vi har ett flyg att passa, du och jag.

MALIN

Lägg dig ner igen, då! Sträck ut dig. (Katarina lägger sig ner på rygg.)

KATARINA

Jag är så stolt över dig. Jag tittar på dig, nästan varenda gång... När du sitter och pratar om ekonomi i teve. Idag lever du det liv du själv vill. Anklaga inte mig, för att jag... för att jag glömt bort, att jag inte längre lyckas vara den du önskar.

MALIN

Mamma, jag skulle ha lust att fira, att du följde med mig. (Malin masserar henne.) Istället tänker jag bara på... att du kunde ha simmat med dina färgglada fiskar idag. Vid stora Barriärrevet.

KATARINA

Vi måste gå härifrån snart. Ta i lite hårdare, är du snäll. Jag har fruktansvärd magknip.

MALIN

(Hon masserar Katarina.) Är det bra så här? Är jag tillräckligt försiktig? Gör det något, om jag skrynklar ner dina snygga kläder?

KATARINA

Jag känner mig inte så fin... som du tycker att jag är. (Hon stönar under massagen.)

MALIN

Jag måste hela tiden försöka sy ihop min ekonomi. Mina inkomster och mina utgifter... de möts nästan aldrig. Fastän jag sliter för att få ihop dem... jag får inte ihop ändarna.

KATARINA

Pengarna som jag brukar skicka dig då? Hjälper inte de?

MALIN

Varenda krona finns kvar på ett särskilt konto. (Hon dricker champagne ensam.)

KATARINA

Jag ville ge dig lite pengar... som glädje för stunden, inte för framtiden.

MALIN

Jag har sparat pengarna, ifall jag blir med barn. (Hon masserar Katarina så att hon kvider.) Om jag behåller barnet, och inte gör abort.

KATARINA

Du tänker alldeles för klok, min älskade flicka. Är det en generationsfråga? Har vi hoppat över en generation... för att mötas här, du och jag?

MALIN

Dina tankar och värderingar... de är inte odödliga, mamma.

KATARINA

Jag har fundera över... i mitt jobb... vad en människa står för. Jag själv, och andra människor som ... som varelser: Djur, det är vi definitivt... Men bland djuren finns det inga tysta överenskommelse... som i människornas samhälle.

MALIN

(Hon masserar och dricker växelvis.) Finns inte de där fiskarna vid Stora Barriärrevet... De som är genomskinliga... så att man ser deras skelett.

KATARINA

Jag har snorklat bland reven många gånger, och dykt. Men... jag har inte sett dem.

MALIN

Om du och jag simmade tillsammans... Jag skulle inte kunna se dig... för att du smälte in bland dem! Fast du har snyggare skelett än fiskarna.

KATARINA

(Katarina gråter.) Du är med barn, jag känner det på mig. Och du vill inte tala om det för mig.

MALIN

Jag har ingen möjlighet att föda barn. Jag är ett av pappas revben... Eller är det du, som borde vara det? (Hon masserar Katarina ännu hårdare.)

KATARINA

Du gör mig illa, för att du är rädd, jag förstår det. Men ingenting du varit med om... ingenting hindrar dig från att vara den du är. Det är inte för dina föräldrar skull... som du lever.

MALIN

Varje gång jag blir gravid, kommer jag att göra abort. Du gjorde mig en tjänst, när du flyttade till Australien.

KATARINA

Du tar i för hårt! (Hon reser sig till sittande.) Det är bra nu! Jag har förstått ditt problem: Du är för hämmad för att säga det rent ut: Men var lugn, jag har analyserat dig färdigt. Vore jag inte din mamma, skulle jag vilja se dig gravid... så fort som möjligt. Din längtan efter ett barn är så stark... att du till och med försöker hugga av dina rötter. Bara för att föda ett barn och komma fram till det du...

MALIN

(Hon avbryter Katarina, dricker.) Snälla Katarina, håll tyst! Jag älskar min kille. Men jag kommer aldrig att vilja bli mamma. Jag tänker göra abort... varenda gång jag blir gravid. Fastän det är förnedrande... att lägga upp sig på bänken... på sjukhuset och bli skrapad. Och det gör ont som fan.

KATARINA

Se på dig och mig i spegeln! Du dricker champagne... en flaska som du sa, att vi skulle dela du och jag. När vi kommer hem till mig... Vad betyder ditt beteende? Fattar du inte att du sviker mig! Du vill glömma bort att jag älskar dig.

MALIN

(Hon sätter sig på britsen, bredvid Katarina.) Äntligen känner jag att jag slappnar av: Champagnen gör mig lugn. (Hon håller upp, och ser in i glaset från sidan.) Bubblor som stiger mot ytan... Jag kan komma in i mig själv: Alla stormar av intryck glider undan... och massorna av motstånd i min vardag... de spricker och bleknar bort.

KATARINA

Sluta dricka nu! Du känner inte igen mig: Du känner inte mig...

MALIN

Jag gillar att stirra in i kameran på jobbet. För att det inte finns en enda synlig mottagare bakom linsen. Men jag fantiserar ändå om... en människa på andra sidan.

KATARINA

Malin, vem tror du att jag är? Jag tvingar dig inte att följa med mig till Australien, eller hur?

MALIN

Du kommer aldrig att bli mormor, det är jag säker på.

KATARINA

Respektera att jag vet vad jag talar om... När jag säger att det inte finns några lögner. Mina patienter bekräftar det gång på gång: Det finns ingenting som gäller för alltid. Och osynliga gudar, de existerar inte. Skyll inte på mig, för att du gjort en abort! Fråga dig istället, varför din man inte protesterade.

MALIN

(Hon dricker och ler.) Han visste inte om det. Han vet inte om det. Mina beslut är heliga för mig, och det vet han om.

KATARINA

När vi kommer hem till mig: Då ser du annorlunda på... på dina lögner. Solen och värmen där... det är ingenting du kan undvika. Det var därför jag bestämde mig, för att stanna i Australien.

MALIN

Vilken sallad du vräker ur dig, Katarina. Som om jag var en kanin på jakt, efter det grönaste bladet i rabatten. Som om jag över huvud taget skulle vara intresserad av, att leta efter något att äta... i en odling, som du planterat fröna i. (Hon råkar slå omkull flaskan, som krossas mot golvet.) Här har jag två flygbiljetter till Stockholm: Följer du med? (Hon visar dem.)

KATARINA

(Hon tar emot, ser på och ger tillbaka biljetterna.) Malin, det är pinsamt att behöva säga det: Men förstår du inte, att du måste skydda dig? Istället för att göra abort, om du blir gravid. (Malin kastar sig över henne. De brottas stående.) Det är så enkelt att skydda sig idag. Släpp mig nu!

MALIN

(Hon brottas vidare med Katarina.) Akta dig för glasskärvorna!

KATARINA

Du har aldrig anpassat dig efter mig. Det är din labyrint. Som du måste leta dig ut ur själv! Om du inte vill låta mig hjälpa dig. (Malin försöker vräka omkull henne. Katarina faller henne enkelt med ett judogrepp, så Malin faller på rygg på golvet.)

MALIN

(Hon har fått glasskärvor i ryggen.) Jag längtar så mycket efter dig, mamma. Du är så lycklig med ditt jobb... och din man och ditt liv. Ge mig lite mer champagne. Jag fick så ont i ryggen. Var har du lärt dig att slåss... (Katarina darrar, ger henne glaset. Malin sitter upp.)

KATARINA

Mina patienter... jag måste skydda mig. Jag möter allt: Människor och deras onödiga problem... eller människor i kris. Jag måste vara beredd på, att inte blir skadad. Jag vill inte bli skadad själv! Jag gick en judokurs... (Hon smeker Malins huvud, ser på hennes rygg.) Det var inte min mening... att du skulle göra dig illa, Malin.

MALIN

Det är bra att du har utbildat dig, Katarina, jag har förstått... (Hon dricker ur glaset, medan Katarina, som satt sig, stöder hennes huvud i sitt knä.) En bråkdel av en sekund... varenda gång jag råkar ut för en olycka... jag vet innan... en liten sekund... att jag hade kunnat förhindra allt. Jag känner på mig, att det som sker... jag vet att det händer: Nu händer det!

KATARINA

Professorn på min klinik, min chef... han brukar säga om våra patienter, att långsamheten är en styrka, som de svaga vinner på.

MALIN

Mamma, när jag åkte hit, var det bara för att be dig... komma hem!

KATARINA

Res dig upp! (Malin gör så. Katarina tar bort små glasbitar i hennes rygg, lyfter på Malins klänning.) Jag ska tvätta bort blodet. (Hon gör det, ser över huden.) Såren blir inte ens så stora, att de hindrar dig från att sola...

MALIN

Aj, det gör ont! Finns det alltid en glädje i smärtan? Nej... Men det fungerar så ibland, eller hur?

KATARINA

Hela mitt liv, i mitt arbete... jag har byggt upp det runt raka motsatsen: Om inte smärtan försvinner kan du aldrig finna glädjen! (Hon gör sig redo att lämna toaletten.) Jag går ner till incheckningen nu. Vill du följa med, så skynda dig! Annars ringer jag dig i morgon! (Hon ordnar sig och skyndar ut. Malin klär sig långsamt, utan tanke på att följa efter.)

****ridå****